

SÄÄNTÖJÄ VAI PERIAATTEITA? – KOULUN JA KIRKON VAIKUTUS ARVOIHIN

Nuoret omaksuvat arvoja, joita heille opetetaan seurakunnassa ja koulussa. Pelkkä sääntöjen noudattaminen ei ole hyvä asia. Nuorten tulisi mieluummin kehittää itselleen arvojärjestelmä, jossa arvot perustuvat tiettyyn logiikkaan. Ihanteellisinta olisi, jos nuo arvot perustuisivat Jumalan sanalle.

Arvomme muovaavat elämäämme. Nuorten tulee sisäistää ja ottaa arvot omikseen sen sijaan, että vain sokeasti seuraisivat sitä, mitä heille on opetettu. Tällä viikolla nuori

1. oppii selittämään, miten seurakunta ja koulu vaikuttavat hänen arvoihinsa.
2. oppii vertaamaan tavallisessa koulussa ja seurakunnan ylläpitämässä koulussa korostettavia arvoja.
3. oppii kuvailemaan niitä arvoja, jotka Kristus on asettanut seurakuntansa ihanteeksi.

AVAINTEKSTIT: 5 Moos. 11:18,19; Sananl. 22:6; Fil. 4:8.

MISTÄ ALOITTAAN

Ennen kuin aloitatte minkäänlaista keskustelua, on hyvä tehdä nuorille selväksi, mitä tarkoitamme puhuessamme arvoista. Pyydä heitä kertomaan, missä yhteyksissä he ovat kuulleet sanaa käytettävän ja mitä he ajattelevat sen tarkoittavan. Korosta sanan merkitystä: arvomme ovat niitä asioita, joita arvostamme.

Pyydä pientä ryhmää (tai koko luokkaa, jos se on pieni) muodostamaan piiri, jossa seisotaan selät keskelle päin. Sido piirissä olevien silmät. (Jos haluat olla oikein dramaattinen, pyydä muutamia ulkopuolisia ihmisiä naamioitumaan ja tulemaan tekopyssyt kädessä luokkaan suorittamaan silmiensitomisen ja jatkamaan tehtävän johtamista siitä eteenpäin.) Selitä nuorille, että he elävät nyt totalitaarisessa diktaattorin johtamassa valtiossa. Heidän henkensä on vaarassa, jos heidän mielipiteensä poikkeavat hallituksen ohjeista. Kerro heille, että he saavat kuulla ohjelman, jossa heitä kehoitetaan istumaan, jos he suostuvat tiettyihin ehtoihin. Jos listan lukemisen jälkeen joku vielä seisoo, hänet teloitetaan. Istumaan voi käydä heti, kun on valmis suostumaan noudattamaan ohjetta tai kannattamaan siinä esitettyä mielipidettä.

- Jos myönnät, ettei Jumalaa ole olemassa, voit istua.
- Jos sallit, että vanhempasi viedään vankilaan, voit istua.
- Jos olet valmis luopumaan sapatinvietosta, voit istua.
- Jos olet valmis juomaan alkoholidrinkin, voit istua.
- Jos olisit valmis riisumaan itsesi alasti rahasta, voit istua.
- Jos olisit valmis menemään yökerhoon strippareita katsomaan, voit istua.

Voit halutessasi itse jatkaa listaa, jotta tehtävästä tulisi pidempi. Järjestä kuitenkin kaikki lisäämisi asiat sellaiseen järjestykseen, että alkupäässä on arvoja, joista tuskin kukaan on valmis luopumaan ja listan loppuun tulevat ne arvot, joita ei välttämättä pidetä itsestäänselvyyksinä. Kun olette käyneet listan läpi, siteet voidaan poistaa silmiltä ja kaikki saavat katsoa, jäikö kukaan seisomaan.

Keskustelkaa seuraavista asioista:

- Missä vaiheessa istuit alas? Miksi?
- Jos joku ei istunut ollenkaan, kysykää häneltä, miksi hän koki nämä arvot niin tärkeiksi, että olisi ollut valmis kuolemaan?
- Oliko sillä, että silmät olivat sidotut eikä toisten päätöksiä voinut nähdä, merkitystä omien valintojen kannalta?
- Onko arvo silti arvo, vaikkei sen puolesta olisikaan valmis kuolemaan?

TOISENLAINEN LÄHESTYMISTAPA

Tämä tehtävä on samantapainen kuin ylläoleva ja niitä voidaan käyttää vaihtoehtoisesti. Aloita kuten edelläkin keskustelulla siitä, mitä arvot ovat ja mitä todella arvostamme. Ota mukaasi leikkirahaa, mieluiten suuria seteleitä. Ilmoita, että aiotte leikkiä ”Nimeä hintasi” -peliä.

Kuten edellisessäkin tehtävässä sinulla täytyy olla lista mielipiteitä tai toimintoja, jotka ovat ristiriidassa seitsemännen päivän adventistien arvojen kanssa. Voit käyttää samoja kuin edellisessä tehtävässä ja lisäksi keksiä omia arvoja. (Itse varmaan tiedät parhaiten, minkälaiset kohdat saisivat hyvää keskustelua aikaan teidän ryhmässänne.) Sano esimerkiksi näin: ”Annan 500 000 sille, joka on valmis myöntämään, ettei Jumalaa ole olemassa”.

Etene listalla kohta kohdalta luvaten ja jakaen rahaa aina sille, joka on valmis luopumaan arvoistaan rahasummaa vastaan. Jos jossakin kohdassa kukaan ei ole valmis vaihtamaan arvojaan rahaan, nosta summaa. ”Jos et tekisi sitä puolesta miljoonasta, tekisitkö miljoonasta? Entä kahdesta? Paljosta olisit valmis tekemään sen?”

Kun lista on käyty läpi, pyydä kaikkia laskemaan rahansa. Muista korostaa sitä, että tämän pelin voittajia eivät ole ne, joilla on eniten rahaa, vaan ne, joilla on vähiten. Voittajia ovat ne, joiden arvot eivät ole olleet kaupan. Keskustelkaa siitä, miksi ryhmän jäsenet valitsivat niin kuin valitsivat. Tosi elämässä harvoin saamme näin yksinkertaistettuja tarjouksia — rahaa siitä, että kiellämme arvomme. Mutta elämme kyllä maailmassa, jossa uskotaan, että kaikilla on hintansa. Maailma painostaa nuoria kristittyjä luopumaan arvoistaan, mutta niin salakavalasti, ettei sitä aina tajuakaan. Millaisia nämä salakavalat tavat voivat olla?

ARVOT RISTIRIIDASSA

Tutkimukset osoittavat, että nuoret omaksuvat kristilliset arvot kaikkein parhaiten silloin, kun samoja arvoja opetetaan niin kotona, seurakunnassa kuin koulussakin. Mutta käytännössä läheskään kaikki teinit eivät saa ristiriidatonta opetusta näissä kaikissa kolmessa paikassa. On tärkeää, että nuoret ovat tietoisia siitä, millaisia arvoja heille opetetaan kotona, koulussa ja seurakunnassa. Ja heidän on hyvä oppia vertaamaan näitä arvoja Jumalan sanassa välitettyihin arvoihin.

Jaa luokka nyt pienempiin ryhmiin laatimaan seurakunnan ja koulun arvolistoja. Keskustelkaa listoista yhdessä. Pyydä sitten jokaista laatimaan oma arvolistansa, jossa tulee esiin henkilökohtaiset ja kotoa saadut arvot. Lopuksi jokainen voi vertailla kaikkia viittä listaa keskenään.

Jaa oppilaille paperit, joissa on viisi palstaa. Palstoilla on seuraavat otsikot:
Jumalan arvot, Seurakunnan arvot, Koulun arvot, Kodin arvot, Omat arvoni

Ottakaa avuksenne Kymmenet käskyt (2. Moos 20), vuorisaarna (Matt. 5-7) ja muita mieleenne tulevia Raamatun tekstejä, ja laatikaa yhdessä taululle lista Jumalan arvoista. Jakaantukaa sitten pienempiin ryhmiin, joissa pohditaan seurakunnan ja koulun arvoja. Keskustelkaa niistä yhdessä. Pyydä sitten jokaista tekemään lista oman kotinsa arvoista ja omista henkilökohtaisista arvoistaan. Kehota lopuksi jokaista vertaamaan näitä viittä eri listaa.

YHTEENVETO

Sekä koululla että seurakunnalla on merkittävä vaikutus meidän elämäämme. Niiden vaikutuksesta huolimatta, meidän arvojemme on pohjaututtava Kristuksen henkilökohtaiseen tuntemiseen. Arvojemme tulisi olla samanlaiset kuin hänellä. Omaksumalla hänen arvonsa emme saa ainoastaan maanpäällistä onnea vaan myös ikuisen onnen.

Trudy J. Morgan-Cole